

اصل ۱

۱- جمهوری عربی سوریه یک دولت دموکراتیک، مردمی، سوسیالیست و دارای حاکمیت با سرزمین غیر قابل تجزیه است. جمهوری سوریه عضو دولت جمهوری‌های متحد عرب است. ۲- کشور عربی سوریه بخشی از وطن عربی است. ۳- ملت سوریه جزئی از امت عرب است و در تحقق وحدت کامل آن کوشش می‌نماید.

اصل ۲

۱- نظام حکومتی کشور عربی سوریه، جمهوری است. ۲- حاکمیت متعلق به ملت است که آن را بر طبق قانون اساسی اعمال نمایند.

اصل ۳

۱- رییس جمهور متدین به دین اسلام است. ۲- فقه اسلامی منبع اساسی قانونگذاری در کشور می‌باشد.

اصل ۴

زبان رسمی کشور، زبان عربی است.

اصل ۵

شهر دمشق، پایتخت کشور می‌باشد.

اصل ۶

پرچم، علامت و سرود کشور و مقررات مربوط به آن‌ها را، قانون تعیین خواهد کرد.

اصل ۷

سوگند در قانون اساسی به شرح ذیل است: به خداوند متعال سوگند یاد می‌کنم که صمیمانه حافظ نظام جمهوری دموکراتیک خلق باشم و قانون اساسی و سایر قوانین را محترم بشمارم و مصالح ملی و امنیت کشور را مراعات نمایم و در راه تحقق اهداف امت عرب جهت نیل به وحدت، آزادی و سوسیالیسم، سعی و تلاش نمایم.

اصل ۸

حزب سوسیالیست بعث عرب، رهبری جامعه و کشور را بر عهده دارد و جبهه ملی پیشرو را نیز که در راستای هماهنگ کردن نیروی ملت برای خدمت به آرمان‌های امت عرب تلاش می‌کند، رهبری می‌نماید.

اصل ۹

سازمان مردمی و تعاونی‌ها تشکیلاتی هستند که نیروهای فعال کشور را در راه توسعه و رشد جامعه و خدمت به اعضای آن سازماندهی می‌کنند.

اصل ۱۰

شوراهای مردمی، نهادهایی هستند که از طریق انتخابات آزاد برگزیده می‌شوند و اتباع کشور به وسیله آن‌ها حقوق خود را در اداره کشور و هدایت جامعه، اعمال می‌کنند.

اصل ۱۱

نیروهای مسلح و سایر سازمان‌های دفاعی موظف به دفاع از تمامیت ارضی کشور و حمایت از آرمان‌های انقلاب در راستای وحدت، آزادی و سوسیالیسم می‌باشند.

اصل ۱۲

دولت در خدمت ملت است و سازمان‌های وابسته به آن حامی حقوق اساسی اتباع کشور می‌باشند و برای رشد و اعتلای سطح زندگی مردم تلاش خواهند نمود. دولت همچنین سازمان‌های مردمی، را حمایت می‌کند تا خود موجبات توسعه و پیشرفت خود را فراهم آورند.

اصل ۱۳

۱- اقتصاد کشور، بر پایه اقتصاد برنامه‌ای سوسیالیستی استوار و هدف آن نفع هر گونه استثمار در جامعه است. ۲- هدف برنامه ریزی اقتصادی در سوریه، تحقق توسعه و پیشرفت اقتصادی در کشور می‌باشد.

اصل ۱۴

مالکیت سه نوع می‌باشد و حدود آن را قانون تعیین می‌کند: ۱- مالکیت ملی: شامل منابع طبیعی و اموال عمومی و تاسیسات و سازمان‌های ملی شده یا سازمان‌هایی است که توسط دولت ایجاد می‌شود و بهره برداری و مدیریت آن‌ها در جهت مصالح عمومی به عهده دولت است. ۲- مالکیت عمومی: شامل اموال سازمان‌های عمومی و حرفه‌ای، واحدهای تولیدی و جمعیت‌های تعاونی و سایر سازمان‌های اجتماعی می‌باشد. حفظ و حمایت از این اموال را قانون تضمین می‌کند. ۳- مالکیت خصوصی: شامل اموال خصوصی افراد می‌باشد و نقش آن در اقتصاد کشور و در چارچوب برنامه توسعه اقتصادی توسط قانون تعیین می‌گردد. نحوه استفاده از این اموال نباید برخلاف مصالح جامعه باشد.

اصل ۱۵

۱- سلب مالکیت خصوصی جز در مورد تامین منافع عمومی، ممنوع است و در این صورت نیز باید غرامت به طور عادلانه و طبق قانون پرداخت شود. ۲- مصادره عمومی اموال ممنوع

است. ۳- مصادره اختصاصی اموال تنها به موجب حکم مقامات قضایی ممکن خواهد بود.
۴- مصادره اختصاصی به حکم قانون و با پرداخت غرامت عادلانه جایز است.

اصل ۱۶

بالاترین میزان مالکیت در بخش کشاورزی به موجب قانون تعیین می‌شود. به نحوی که از دهقانان و کارگران بخش کشاورزی در برابر استتھمار و افزایش سطح تولید حمایت گردد.

اصل ۱۷

حق وارثت مطابق قانون تضمین می‌گردد.

اصل ۱۸

پس‌انداز یک وظیفه همگانی است و دولت آن را حمایت، تشویق و سازماندهی می‌نماید.

اصل ۱۹

مالیات‌ها بر اساس عدالت و به صورت تصاعدی و در جهت تحقق اصول برابری و عدالت اجتماعی وضع می‌گردد.

اصل ۲۰

هدف از بهره‌برداری از مؤسسات اقتصادی در بخش خصوصی و عمومی، رفع نیازمندیهای جامعه و افزایش درآمد ملی و تامین رفاه مردم است.

اصل ۲۱

هدف نظام آموزشی و فرهنگی، پرورش یک نسل عرب متحد سوسیالیستی است که دارای اندیشه علمی بوده، به سرزمین و تاریخ خود وابستگی داشته و به میراث خود افتخار نماید و همچنین دارای روحیه عالی مبارزه برای تحقق اهداف امت عرب در وحدت ملی، آزادی و سوسیالیسم بوده و در راه خدمت به پیشرفت و ترقی بشریت مشارکت داشته باشد.

اصل ۲۲

نظام آموزشی کشور، پیشرفت مستمر ملت را تامین و همواره در صدد رفع نیازهای آنان در زمینه توسعه اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی خواهد بود.

اصل ۲۳

۱- فرهنگ ملی سوسیالیستی، زیربنای ایجاد جامعه عربی متحد سوسیالیست می‌باشد و هدف آن تحکیم ارزشهای اخلاقی، تحقق آرمان‌های عالی امت عرب، توسعه جامعه و خدمت به اهداف انسانی است. وظیفه دولت تشویق و پشتیبانی از این فرهنگ است. ۲- پرورش

استعدادها و قابلیت‌های فنی از پایه‌های پیشرفت و توسعه جامعه است. خلاقیت‌های فنی نقش اساسی در حیات ملی دارد، دولت باید زمینه پرورش آن را فراهم نماید. ۳- تربیت بدنی در ساختن جامعه یک عامل اساسی است و دولت برای پرورش نسلی که از حیث تن و روان و اندیشه نیرومند باشد، آن را تشویق خواهد کرد.

اصل ۲۴

۱- دانش و تحقیقات و دستاوردهای علمی از ارکان اصلی برای پیشرفت جامعه سوسیالیست عرب می‌باشد، و دولت موظف است به طور کامل از آن‌ها حمایت نماید. ۲- حقوق مؤلفین و مخترعینی که در جهت خدمت به مصالح ملی گام برمی‌دارند، مورد حمایت دولت می‌باشد.

اصل ۲۵

۱- آزادی یک حق مقدس است. دولت، آزادی فردی اتباع را تضمین و حیثیت و امنیت آنان را حفظ می‌نماید. ۲- حاکمیت قانون در جامعه و بر دولت یک اصل اساسی به شمار می‌رود. ۳- اتباع کشور از حیث حقوق و تکالیف در برابر قانون برابرند. ۴- دولت اصل امکانات مساوی را برای کلیه اتباع کشور تضمین خواهد کرد.

اصل ۲۶

هر یک از اتباع کشور حق مشارکت در زندگی سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی را دارد. قانون نحوه این مشارکت را تعیین خواهد نمود.

اصل ۲۷

آحاد ملت از حقوق و آزادی‌ها مطابق قانون بهره‌مند خواهند بود.

اصل ۲۸

۱- هر شخص متهم، تا زمانی که به موجب حکم قطعی مقامات قضایی مجرم شناخته نشده است، بی‌گناه محسوب می‌گردد. ۲- سلب آزادی و بازداشت افراد مجاز نیست مگر به موجب قانون. ۳- هیچ کس نباید مورد شکنجه جسمی و یا روانی قرار گیرد و یا این که با او رفتار توهین‌آمیز شود. مجازات متخلفین را قانون معین می‌کند. ۴- حق دادخواهی و طی تشریفات اقامه دعوی و دفاع در محاکم به موجب قانون تضمین می‌شود.

اصل ۲۹

جرایم و مجازات‌ها به موجب قانون تعیین خواهد شد.

اصل ۳۰

احکام و قوانین ناظر به آینده است و عطف به ماسبق نمی‌شود. مگر آن که قانون در امور غیر کیفری، ترتیب دیگری مقرر دارد.

اصل ۳۱

محل سکونت اشخاص از تعرض مصون است. ورود به منازل اشخاص و بازرسی آن مجاز نیست، مگر در مواردی که قانون مقرر کرده است.

اصل ۳۲

محرمانه بودن مراسلات پستی و ارتباطات تلفنی به موجب قانون تضمین می‌گردد.

اصل ۳۳

۱- تبعید افراد ملت از کشور ممنوع است. ۲- همه افراد ملت حق عبور و مرور در سراسر کشور را دارند، مگر آن که به موجب احکام مقامات قضایی، یا در اجرای قوانین بهداشت و سلامت عمومی محدود شده باشند.

اصل ۳۴

پناهندگان سیاسی به دلیل عقاید سیاسی و دفاع از آزادی به کشورشان مسترد نخواهند شد.

اصل ۳۵

۱- آزادی عقیده تضمین می‌گردد و تمامی مذاهب مورد احترام دولت می‌باشند. ۲- دولت آزادی انجام شعائر مذهبی را در صورتی که مخل به نظم عمومی نباشد، تضمین می‌کند.

اصل ۳۶

۱- شغل، حق و تکلیف کلیه اتباع کشور است. دولت زمینه اشتغال آحاد ملت را فراهم می‌نماید. ۲- هر کس حق دارد در مقابل کارآیی و نوع شغل که انجام می‌دهد، دستمزد متناسبی مطالبه نماید. دولت استفاده از این حق را برای افراد تضمین می‌نماید. ۳- دولت ساعات کار را تعیین می‌کند و تامین اجتماعی کارگران را بر عهده دارد، حق استراحت و برخورداری از مرخصی و پاداش و جبران خسارت آنان را تنظیم می‌نماید.

اصل ۳۷

آموزش و پرورش بر عهده دولت و در تمام مراحل رایگان می‌باشد. آموزش مرحله ابتدایی الزامی است و دولت تلاش می‌کند آن را در سایر مراحل نیز اجباری نموده و با نظارت بر اجرای برنامه‌های آموزشی آن را در جهت رفع نیازهای جامعه و تولید رهبری نماید.

اصل ۳۸

کلیه اتباع کشور از حق آزادی بیان به وسایل مختلف و نظارت بر امور و انتقاد سازنده که موجب سلامت زندگی ملی و قومی و تحکیم نظام سوسیالیستی باشد، برخوردارند. آزادی مطبوعات و چاپ و انتشارات طبق قانون مورد حمایت دولت است.

اصل ۳۹

تشکیل اجتماعات و تظاهرات مسالمت‌آمیز در چارچوب قانون اساسی آزاد است. نحوه اعمال این حق به موجب قانون معین خواهد شد.

اصل ۴۰

۱- کلیه آحاد ملت موظف به دفاع از امنیت کشور و احترام به قانون اساسی و نظام وحدت‌گرای سوسیالیستی آن می‌باشند. ۲- انجام خدمت سربازی اجباری است و چگونگی آن را قانون تعیین می‌کند.

اصل ۴۱

پرداخت مالیات و سایر عوارض عمومی به موجب قانون الزامی است.

اصل ۴۲

حفظ وحدت ملی و حراست از اسرار دولت وظیفه همگانی و الزامی می‌باشد.

اصل ۴۳

شرایط تابعیت کشور عربی سوریه به موجب قانون معین می‌شود. در مورد مهاجران سوری عرب و فرزندانشان و نیز اتباع سایر کشورهای عربی تسهیلات ویژه‌ای برقرار خواهد شد.

اصل ۴۴

۱- خانواده، کانون اساسی جامعه است و دولت از آن حمایت می‌نماید. ۲- دولت، ازدواج را مورد تشویق و حمایت قرار داده و می‌کوشد هر گونه موانع مادی و اجتماعی را که بر سر راه آن قرار گیرد برطرف سازد و از مادران و نوزادان کشور حمایت نموده و شرایط مناسب را جهت رشد استعدادهای کودکان و جوانان فراهم سازد.

اصل ۴۵

دولت همه گونه تسهیلات لازم را جهت شرکت فعال زنان در امور سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی فراهم و موانع مشارکت فعال آنان را در ایجاد جامعه سوسیالیست عرب، مرتفع می‌نماید.

اصل ۴۶

۱- دولت باید در موارد سوانح، بیماری، ازکار افتادگی، فقدان سرپرست و پیری، اتباع کشور و خانواده‌های آنان را تامین نماید. ۲- بهداشت هموطنان و تهیه امکانات لازم جهت پیشگیری از بیماری، درمان و مداوای آنان مورد حمایت دولت است.

اصل ۴۷

تامین خدمات فرهنگی، اجتماعی و بهداشتی مخصوصا برای روستاها به منظور بالا بردن سطح زندگی آنان از وظایف دولت است.

اصل ۴۸

کارکنان بخش‌های عمومی از حق تشکیل اتحادیه کارگری، موسسات اجتماعی و حرفه‌ای و انجمن‌های تعاونی تولیدی و یا خدماتی برخوردار می‌باشند. چارچوب مؤسسات مربوطه، روابط آن‌ها با یکدیگر و حدود فعالیت آن‌ها را قانون معین خواهد کرد.

اصل ۴۹

سازمان‌های عمومی، برای تحقق اهداف زیر، طبق قانون به طور فعال مشارکت می‌نمایند:

- ۱- ساختن جامعه سوسیالیست عرب و حمایت از نظام مزبور. ۲- برنامه ریزی و هدایت اقتصاد سوسیالیستی کشور. ۳- بهبود شرایط کار و بهداشت و فرهنگ و امور دیگری که به زندگی افراد مربوط باشد. ۴- پیشبرد فعالیت‌های علمی و فنی و تحول در روش‌های تولید.
- ۵- نظارت عمومی بر موسسات دولتی.

اصل ۵۰

۱- مجلس خلق به موجب قانون اساسی عهده دار امر قانونگذاری است. ۲- انتخابات نمایندگان مجلس خلق به صورت عمومی، مخفی، مستقیم و با تساوی افراد و طبق قانون مربوطه صورت می‌گیرد.

اصل ۵۱

دوره نمایندگی مجلس خلق چهار سال میلادی بوده و از تاریخ نخستین اجلاس آن آغاز می‌گردد و تمدید دوره نمایندگی مگر در حالت جنگ و به موجب قانون، مجاز نمی‌باشد.

اصل ۵۲

هر یک از نمایندگان مجلس خلق عهده دار نمایندگی همه مردم است و نمی‌توان تحت هیچگونه قید و شرطی این حق را محدود نمود. نمایندگان بر اساس وجدان و شرافت خویش به وظیفه نمایندگی می‌پردازند.

اصل ۵۳

حوزه‌های انتخابیه و تعداد نمایندگان مجلس خلق به موجب قانون معین می‌گردد، به شرط آن که حداقل نیمی از نمایندگان مجلس را کارگران و کشاورزان تشکیل دهند. منظور از اصطلاحات کارگر و کشاورز را قانون بیان خواهد کرد.

اصل ۵۴

رای دهندگان باید هجده سال تمام داشته و نام آنان در دفتر ثبت احوال کشور ثبت شده باشد و واجد شرایط مقرر در قانون انتخابات باشند.

اصل ۵۵

مقررات مربوط به انتخابات و مراجعه به آرای عمومی و شرایط لازم برای نمایندگی مجلس خلق را قانون تعیین می‌کند.

اصل ۵۶

کارکنان دولت و بخش‌های عمومی می‌توانند نامزد عضویت در مجلس خلق شوند و کارکنان منتخب بجز مواردی که قانون معین می‌کند، به طور کامل عهده دار وظایف نمایندگی خواهند بود. شغل قبلی آنان محفوظ و مدت نمایندگی جز ایام خدمت به حساب می‌آید.

اصل ۵۷

قانون انتخابات باید شامل موارد زیر باشد: ۱- آزادی رای دهندگان در انتخاب نماینده و امنیت انتخابات. ۲- حق نظارت نامزدها بر جریان انتخابات. ۳- مجازات کسانی که در اراده رای دهندگان ایجاد اختلال نمایند.

اصل ۵۸

۱- انتخابات دوره جدید ظرف نود روز از تاریخ انقضای دوره قبلی مجلس خلق صورت می‌گیرد. ۲- چنانچه بعد از انقضای نود روز، انتخابات جدید انجام نگیرد، مجلس قبلی مجدداً تشکیل می‌شود و تا انتخابات مجلس جدید به کار خود ادامه خواهد داد.

اصل ۵۹

اگر به هر دلیلی یکی از کرسی‌های مجلس خلق خالی شود و مدت باقیمانده از دوره مجلس کمتر از شش ماه نباشد، یک عضو جدید ظرف ۹۰ روز از تاریخی که کرسی مزبور خالی شده، انتخاب می‌گردد. عضویت نماینده جدید نیز با انقضای دوره مربوطه خاتمه می‌یابد. قانون، مواردی را که کرسی مجلس بدون نماینده می‌شود، تعیین خواهد کرد.

اصل ۶۰

۱- مجلس خلق با فرمان رییس جمهور ظرف پانزده روز از تاریخ اعلام نتایج انتخابات، تشکیل می‌گردد اما چنانچه در مدت مذکور فرمان صادر نشود، مجلس حتماً در روز شانزدهم

تشکیل جلسه خواهد داد. ۲- در اولین جلسه مجلس، رییس و اعضای دبیرخانه مجلس انتخاب می‌شوند.

اصل ۶۱

مجلس خلق دارای سه اجلاسیه منظم سالانه خواهد بود. تاریخ و مدت اجلاسیه‌ها را آیین نامه داخلی تعیین خواهد کرد. و نیز می‌تواند اجلاسیه‌های فوق‌العاده تشکیل دهد. اجلاسیه‌های فوق‌العاده به تصمیم رییس مجلس یا به درخواست کتبی رییس جمهور و یا یک سوم اعضای مجلس تشکیل می‌شود.

اصل ۶۲

در صورتی که طبق تحقیق و گزارش دادگاه عالی قانون اساسی، صحت انتخابات مربوط به نماینده‌ای مخدوش باشد، مراتب ظرف یک ماه به وی ابلاغ و از کار برکنار می‌شود. به هر حال، ابطال نمایندگی مجلس موکول به رای اکثریت می‌باشد.

اصل ۶۳

نمایندگان، قبل از آغاز نمایندگی باید سوگند مذکور در اصل هفتم قانون اساسی را به صورت علنی در برابر مجلس خلق یاد کنند.

اصل ۶۴

پرداخت حقوق و مزایای اعضای مجلس خلق به موجب قانون تعیین می‌گردد.

اصل ۶۵

مجلس آیین نامه داخلی خود را در مورد نحوه انجام کار و وظایف مجلس به تصویب خواهد رساند.

اصل ۶۶

اعضای مجلس خلق را به سبب انتقاد از امور و نظراتی که اظهار می‌نمایند و یا آرایی که در جلسات علنی یا محرمانه مجلس و کمیسیون‌های آن می‌دهند، نمی‌توان مورد بازخواست جزایی یا مدنی قرار داد.

اصل ۶۷

اعضای مجلس خلق در طول مدت نمایندگی از مصونیت برخوردارند و بجز در موارد ارتکاب جرم مشهود، هیچ گونه اقدام کیفری علیه آنان بدون موافقت قبلی مجلس مجاز نمی‌باشد. در صورت عدم انعقاد جلسات مجلس، موافقت رییس مجلس لازم است و این امر نیز در نخستین جلسه مجلس به اطلاع نمایندگان خواهد رسید.

اصل ۶۸

۱- نماینده مجلس از مقام نمایندگی خود برای انجام فعالیتهای دیگر نباید سو استفاده نماید. ۲- فعالیتهایی که با عضویت در مجلس منافات دارند، به موجب قانون تعیین می‌گردند.

اصل ۶۹

۱- رئیس مجلس خلق، نمایندگی مجلس (قوه مقننه) را به عهده داشته و به نیابت از طرف مجلس امضا و صحبت می‌کند. ۲- مجلس دارای گارد ویژه‌ای می‌باشد که تحت فرمان رئیس مجلس عمل می‌کند. هیچ یک از نیروهای مسلح دیگر حق ورود به مجلس را بدون اجازه رئیس مجلس ندارند.

اصل ۷۰

اعضای مجلس خلق، طبق آیین نامه داخلی می‌توانند طرح قانونی پیشنهاد و هیات وزیران و یا یک وزیر را مورد سؤال و استیضاح قرار دهند.

اصل ۷۱

مجلس خلق عهده دار وظایف زیر می‌باشد: ۱- اعلام نامزدی ریاست جمهوری. ۲- تصویب قوانین. ۳- بحث پیرامون سیاستهای دولت. ۴- تصویب بودجه عمومی و برنامه‌های توسعه کشور. ۵- تصویب معاهدات و قراردادهای بین المللی در زمینه امنیت کشور که مشتمل بر معاهدات مربوط به صلح و پیمانها و کلیه معاهدات مربوط به حق حاکمیت است. همچنین قراردادهایی که به شرکتها و مؤسسات خارجی اجازه کسب امتیازاتی را در داخل کشور می‌دهد و نیز معاهدات و قراردادهایی که موجب هزینه‌های پیش بینی نشده در بودجه کشور می‌گردد، یا این که با قوانین موضوع، تعارض داشته و نیاز به قانون جدید باشد، از وظایف مجلس می‌باشد. ۶- تصویب عفو عمومی. ۷- قبول یا رد استعفای یکی از نمایندگان مجلس. ۸- اعلام رای عدم اعتماد نسبت به هیات وزیران یا یکی از وزیران.

اصل ۷۲

صدور رای عدم اعتماد نسبت به کابینه یا یک وزیر موکول به استیضاح قبلی کابینه یا آن وزیر می‌باشد. تقاضای رای عدم اعتماد با پیشنهاد حداقل یک پنجم اعضای مجلس خلق صورت می‌گیرد و صدور آن منوط به تصویب اکثریت اعضای مجلس است. اگر رای عدم اعتماد نسبت به کابینه باشد، رئیس هیات وزیران، استعفای خود را تقدیم رئیس جمهور می‌نماید و چنانچه در مورد وزیر معینی باشد، وزیر مربوطه استعفا می‌دهد.

اصل ۷۳

به منظور جمع آوری اطلاعات و پژوهش و تحقیق در مسایل مربوط به وظایف خود مجلس می‌تواند کمیسیونهایی تشکیل دهد.

اصل ۷۴

لایحه بودجه، حداقل دو ماه قبل از آغاز سال مالی آینده به مجلس خلق تسلیم خواهد شد. بودجه قبل از تصویب مجلس، معتبر، و لازم الاجرا نمی‌باشد.

اصل ۷۵

تصویب ارقام بودجه، فصل به فصل صورت می‌گیرد. طریقه تنظیم بودجه را قانون تعیین می‌کند.

اصل ۷۶

برای هر سال مالی فقط یک بودجه تنظیم می‌گردد. آغاز سال مالی را قانون تعیین می‌کند.

اصل ۷۷

چنانچه مجلس خلق نتواند تا شروع سال مالی جدید لایحه بودجه را به تصویب برساند، تا تصویب لایحه مذکور، بر اساس بودجه سال گذشته عمل و درآمدها نیز به موجب قوانین موجود دریافت می‌گردد.

اصل ۷۸

تغییر محل ارقام بودجه از یک فصل به فصول دیگر مجاز نیست مگر طبق قانون.

اصل ۷۹

مجلس، ارقام پیش بینی شده درآمدها و هزینه‌های مذکور در لایحه بودجه را نمی‌تواند افزایش دهد.

اصل ۸۰

مجلس می‌تواند پس از تصویب بودجه، با وضع قانون، هزینه‌های جدیدی را پیش بینی و طریق تامین آن را تعیین نماید.

اصل ۸۱

وضع، اصلاح، یا لغو مالیات مجاز نمی‌باشد، مگر به موجب قانون.

اصل ۸۲

تفریح حسابهای سال مالی حداکثر ظرف دو سال پس از پایان سال مزبور، تقدیم مجلس خلق خواهد شد. بستن حسابها به موجب قانون صورت خواهد گرفت. مقرراتی که برای تصویب بودجه لازم است، در مورد بستن حسابها نیز رعایت خواهد شد.

اصل ۸۳

نامزد مقام ریاست جمهوری باید عرب تبعه سوریه، دارای چهل سال تمام و اهلیت تمتع از حقوق مدنی و سیاسی باشد.

اصل ۸۴

۱- نامزدی برای مقام ریاست جمهوری به پیشنهاد رهبری حزب سوسیالیست عرب در سوریه و به وسیله مجلس خلق به عمل خواهد آمد و سپس به آرای عمومی مردم ارجاع خواهد شد. ۲- مراجعه به آرای عمومی به درخواست رییس مجلس خلق صورت می‌گیرد. ۳- انتخاب رییس جمهور جدید حداقل سی روز و حداکثر شصت روز پیش از پایان دوره ریاست جمهور قبلی انجام می‌شود. ۴- نامزد معرفی شده با اکثریت مطلق آرای انتخاب کنندگان، به مقام ریاست جمهوری برگزیده می‌شود و چنانچه اکثریت لازم به دست نیاید، مجلس شخص دیگری را با همان روش قبلی معرفی می‌نماید. این امر باید در ظرف مدت یک ماه پس از تاریخ اعلام نتایج مرحله اول انتخابات صورت گیرد.

اصل ۸۵

رییس جمهور برای یک دوره هفت‌ساله میلادی انتخاب می‌شود. دوره مزبور از روز انقضای دوره ماموریت رییس جمهور قبلی آغاز می‌گردد.

اصل ۸۶

چنانچه رییس جمهور نتواند به طور موقت وظایف خود را انجام دهد، معاون رییس جمهور اداره امور را به عهده می‌گیرد.

اصل ۸۷

در صورت استعفا، رییس جمهور باید مراتب را طی نامه‌ای خطاب به مجلس خلق اعلام نماید.

اصل ۸۸

در صورت عدم توانایی رییس جمهور در انجام وظایف محوله، معاون اول یا معاونی که توسط رییس جمهور معرفی می‌شود، تصدی امور را به عهده می‌گیرد و چنانچه موانع دائمی از قبیل فوت یا استعفا، رییس جمهور پیش آید، رییس جمهور جدید بر طبق تشریفات مقرر در اصل ۸۴ قانون اساسی طی یک همه پرسی انتخاب خواهد شد. این امر ظرف مدت حداکثر نود روز باید انجام گیرد. در صورتی که مجلس منحل و یا کمتر از نود روز به پایان دوره آن باقی مانده باشد، معاون اول رییس جمهور تا تشکیل مجلس جدید عهده دار وظایف رییس جمهور خواهد شد.

اصل ۸۹

در صورتی که مقام ریاست جمهوری بدون متصدی بوده و جانشینی نیز نداشته باشد، رییس هیات وزیران وظایف و اختیارات رییس جمهور را تا زمان برگزاری همه پرسی برای انتخاب ریاست جمهور جدید که طی ۹۰ روز باید انجام شود، به عهده خواهد گرفت.

اصل ۹۰

رییس جمهور قبل از آن که کار خود را شروع کند، سوگند مذکور در اصل هفتم قانون اساسی را در برابر مجلس خلق یاد خواهد کرد.

اصل ۹۱

رییس جمهور به سبب اقداماتی که در اجرای وظایف خود انجام می‌دهد، مسیولیت ندارد، مگر در صورت ارتکاب خیانت به میهن. طرح موضوع اتهام رییس جمهور توسط یک سوم اعضای مجلس خلق به عمل می‌آید و باید به وسیله رای علنی و اکثریت دو سوم اعضای مجلس خلق در جلسه محرمانه به تصویب برسد، محاکمه رییس جمهور فقط در برابر دیوان عالی قانون اساسی صورت خواهد گرفت.

اصل ۹۲

تشریفات، امتیازات و حقوقی که مختص مقام ریاست جمهوری است، به موجب قانون تعیین می‌گردد.

اصل ۹۳

۱- رییس جمهور بر حسن اجرای قانون اساسی و انجام منظم وظایف قوای سه‌گانه و بقای دولت نظارت می‌نماید. ۲- رییس جمهور به نیابت از جانب مردم و در محدوده قانون اساسی عهده دار قوه مجریه است.

اصل ۹۴

رییس جمهور سیاست عمومی دولت را با مشورت هیات وزیران تعیین و بر اجرای آن نظارت می‌نماید.

اصل ۹۵

رییس جمهور می‌تواند برای انجام وظایف قانونی خود یک یا چند معاون داشته باشد و پاره‌ای از اختیارات خود را به آنان تفویض کند. نصب رییس هیات وزیران و معاونان وی و وزیران و معاونان آنها و قبول استعفا و عزل آنان با رییس جمهور است.

اصل ۹۶

معاونان رییس جمهور باید قبل از تصدی مقام خود در برابر رییس جمهور سوگند مقرر در اصل هفتم قانون اساسی را یاد نمایند.

اصل ۹۷

رئیس جمهور می‌تواند از هیات وزیران دعوت نماید که تحت ریاست وی تشکیل جلسه دهند. وی همچنین می‌تواند از وزیران بخواهد که به او گزارش کارها را تسلیم نمایند.

اصل ۹۸

دستور اجرای قوانین مصوب از سوی مجلس خلق به وسیله رئیس جمهور صادر می‌شود. رئیس جمهور می‌تواند نسبت به قوانین مصوب ظرف یک ماه از تاریخ وصول، با ذکر دلیل اعتراض نماید و چنانچه قوانین مذکور توسط اکثریت دو سوم نمایندگان برای بار دوم مورد تصویب قرار گیرد، رئیس جمهور باید دستور اجرای آن را صادر کند.

اصل ۹۹

رئیس جمهور با رعایت قوانین، فرمانها، احکام و دستورالعمل‌ها را صادر می‌نماید.

اصل ۱۰۰

اعلان جنگ و بسیج عمومی و عقد صلح توسط رئیس جمهور و با موافقت مجلس خلق، صورت خواهد گرفت.

اصل ۱۰۱

اعلام حالت فوق العاده در کشور و لغو آن به ترتیب مقرر در قانون، از اختیارات رئیس جمهور است.

اصل ۱۰۲

رئیس‌های هیاتهای سیاسی از سوی رئیس جمهور به کشورهای خارجی اعزام می‌شوند و استوارنامه رئیس‌های هیاتهای سیاسی خارجی به وی تقدیم می‌گردد.

اصل ۱۰۳

رئیس جمهور فرمانده کل قوا و نیروهای مسلح می‌باشد و تمام فرمانها و دستورالعمل‌های ضروری را در انجام آن صادر می‌کند. رئیس جمهور حق تفویض این اختیارات را دارد.

اصل ۱۰۴

تنفیذ معاهدات و موافقت نامه‌های بین المللی و الغای آنها طبق مقررات قانون اساسی با رئیس جمهور است.

اصل ۱۰۵

صدور فرمان عفو خاص و رد اعتبارنامه‌ها با رییس جمهور است.

اصل ۱۰۶

اعطای مدال‌ها و نشان‌ها از اختیارات رییس جمهور است.

اصل ۱۰۷

۱- رییس جمهور می‌تواند طی حکمی با ذکر دلیل مجلس خلق را منحل کند. انتخابات جدید ظرف ۹۰ روز از تاریخ انحلال مجلس به عمل خواهد آمد. ۲- منحل کردن مجلس خلق با دلایل واحد یک بار مجاز است.

اصل ۱۰۸

۱- رییس جمهور می‌تواند مجلس خلق را برای تشکیل جلسه فوق العاده دعوت کند. ۲- رییس جمهور می‌تواند به مجلس پیام فرستاده و یا در جلسه مجلس بیاناتی ایراد نماید.

اصل ۱۰۹

رییس جمهور طبق قانون، مقامات کشوری و لشکری را منصوب و به خدمت آنان خاتمه می‌دهد.

اصل ۱۱۰

رییس جمهور می‌تواند لوایح قانونی را تهیه و جهت بررسی و تصویب به مجلس خلق ارسال نماید.

اصل ۱۱۱

۱- در صورت عدم تشکیل مجلس خلق، وضع قانون به عهده رییس جمهور است. قوانین مزبور، در نخستین جلسه منعقد به مجلس تقدیم خواهد شد. ۲- چنانچه ضرورت فوق العاده در ارتباط با مصالح و امنیت ملی اقتضا نماید، رییس جمهور اختیار قانونگذاری را به عهده خواهد گرفت، مشروط بر این که کلیه قوانینی که بدین ترتیب وضع می‌شوند در نخستین جلسه به مجلس تقدیم گردد. ۳- مجلس خلق می‌تواند قوانینی را که به موجب دو بند پیشین وضع شده است، نسخ یا اصلاح نماید. این امر باید با رای اکثریت دو سوم اعضای حاضر در جلسه صورت گیرد، مشروط بر این که این تعداد کمتر از اکثریت مطلق اعضای مجلس نباشد. نسخ و اصلاح مذکور، عطف به ماسبق نمی‌شود. چنانچه مجلس قوانینی را که به آن ارجاع شده نسخ یا اصلاح ننماید، آن قوانین تصویب شده تلقی خواهد شد و نیازی به رای گیری نیست. ۴- رییس جمهور در فاصله بین دو دوره مجلس، اختیار قانونگذاری را به عهده خواهد گرفت. قوانینی که بدین ترتیب وضع می‌شوند، به مجلس خلق ارجاع نخواهند شد. اصلاح و لغو این قوانین طبق تشریفات مقرر برای اصلاح و نسخ قوانین موجود می‌باشد.

اصل ۱۱۲

رئیس جمهور می‌تواند امور مهمی را که با مصالح و منافع عالی کشور بستگی دارد، به آرای عمومی ارجاع کند. نتیجه آرای عمومی از سوی رئیس جمهور منتشر خواهد شد و از تاریخ انتشار لازم الاجرا و نافذ خواهد بود.

اصل ۱۱۳

در صورت بروز حوادث بسیار خطرناک که وحدت ملی، امنیت و تمامیت ارضی کشور را مورد تهدید قرار داده و یا این که انجام وظایف دولتی را طبق قانون اساسی غیر ممکن سازد، رئیس جمهور می‌تواند برای مقابله با این مخاطرات تدابیر سریع اتخاذ نماید.

اصل ۱۱۴

رئیس جمهور می‌تواند مجامع، شوراها و کمیته‌های ویژه تشکیل دهد. صلاحیت و حدود اختیارات آن‌ها در احکام مربوط به آن‌ها، تعیین خواهد شد.

اصل ۱۱۵

۱- هیات وزیران بالاترین رکن اجرایی و اداری کشور است که از رئیس هیات وزیران، معاونان او و وزرا تشکیل می‌شود، و بر اجرای قوانین و مقررات و سازمانهای دولتی نظارت می‌نماید. ۲- رئیس هیات وزیران بر اعمال وزرا نظارت دارد. ۳- حقوق و مزایای رئیس هیات وزیران و معاونان وی و وزیران به موجب قانون معین می‌گردد.

اصل ۱۱۶

رئیس هیات وزیران، معاونان وی، وزیران و معاونان آنان هنگام تشکیل کابینه جدید و پیش از تصدی مشاغل خود، در برابر رئیس جمهور سوگند مذکور در اصل هفتم قانون اساسی را یاد می‌کنند. در صورت ترمیم کابینه فقط وزیران جدید این سوگند را یاد خواهند کرد.

اصل ۱۱۷

رئیس هیات وزیران و وزیران، در برابر رئیس جمهور مسول می‌باشند.

اصل ۱۱۸

۱- کابینه، پس از تشکیل، سیاست کلی و برنامه کار خود را تقدیم مجلس خلق خواهد کرد. ۲- کابینه هر سال درباره اجرای برنامه‌های توسعه و افزایش تولید به مجلس خلق گزارش می‌دهد.

اصل ۱۱۹

وزیر در راس امور اداری وزارتخانه خود قرار دارد و مجری سیاست کلی دولت در رابطه با وزارتخانه مزبور می‌باشد.

اصل ۱۲۰

وزیران در طول دوره وزارت نمی‌توانند عضو هیات مدیره شرکت‌های خصوصی یا نماینده آن‌ها باشند. همچنین از اشتغال به فعالیت‌های تجاری یا صنعتی یا مشاغل آزاد ممنوع می‌باشند. وزیران در طول دوره وزارت، به طور مستقیم یا غیر مستقیم، حق شرکت در پیمانکارهای دولتی یا مزایده و مناقصه را با وزارتخانه‌ها، سازمانها و دوایر یا شرکتهای دولتی ندارند.

اصل ۱۲۱

حدود مسیولیت‌های کیفری و مدنی وزیران را قانون تعیین خواهد کرد.

اصل ۱۲۲

هنگامی که دوره ماموریت رییس جمهور پایان یابد یا به طور دایم از انجام وظایف خویش ناتوان شود، هیات وزیران اداره امور کشور را تا زمان تعیین کابینه جدید توسط رییس جمهور جدید، به عهده خواهد گرفت.

اصل ۱۲۳

هر گاه وزیری در زمان تصدی وزارتخانه و در ارتباط با امور محوله، مرتکب جرمی شود. رییس جمهور می‌تواند او را جهت محاکمه به مراجع صالح معرفی نماید. محاکمه بر طبق قوانین عادی و قانون اساسی صورت خواهد گرفت.

اصل ۱۲۴

پس از صدور کیفرخواست، بی‌درنگ وزیر مذکور از کار برکنار و تا رسیدگی محکمه به اتهام انتسابی، از انجام وظایف خویش معلق خواهد شد. استعفا و یا عزل وزیر، مانع از محاکمه وی نخواهد شد. نحوه دادرسی و محاکمه وی به ترتیب مقرر در قانون صورت می‌گیرد.

اصل ۱۲۵

مقام وزارت و عضویت در مجلس خلق را می‌توان همزمان عهده دار بود.

اصل ۱۲۶

مقررات مربوط به وزیران، نسبت به معاونان آن‌ها نیز قابل اجرا می‌باشد.

اصل ۱۲۷

وظایف هیات وزیران به شرح زیر است: ۱- مشارکت با رییس جمهور در تهیه و تنظیم سیاست عمومی کشور و اجرای آن. ۲- هدایت، هماهنگی و پیگیری امور وزارتخانه‌ها و کلیه ادارات و سازمان‌های عمومی تابع دولت. ۳- تنظیم بودجه عمومی کشور. ۴- تنظیم لوایح قانونی. ۵- تنظیم برنامه‌های اقتصادی و افزایش تولید و بهره برداری از ثروت‌های ملی و هرگونه فعالیتی که موجبات کمک به توسعه اقتصادی و افزایش درآمد ملی چا فراهم نماید. ۶- دریافت و اعطای وام بر طبق مقررات قانون اساسی. ۷- انعقاد موافقتنامه‌ها و معاهدات، طبق مقررات قانون اساسی. ۸- پیگیری اجرای قوانین، حفظ امنیت کشور و حمایت از حقوق اتباع کشور و مصالح ملی. ۹- صدور تصویبنامه‌های اجرایی و اداری و نظارت بر اجرای آن‌ها.

اصل ۱۲۸

رییس هیات وزیران و وزرا علاوه بر اختیارات مزبور، دارای اختیاراتی که به موجب قوانین دیگر معین شده است نیز می‌باشند، مشروط بر این که با اختیاراتی که به موجب قانون اساسی به سایر مقامات دولتی اعطا شده است، مغایر نباشد.

اصل ۱۲۹

۱- شوراهای خلقی محلی، مجامعی هستند که اختیارات خود را در واحدهای اداری بر طبق مقررات قانون اعمال می‌کنند. ۲- واحدهای اداری به موجب قانون تعیین می‌گردند.

اصل ۱۳۰

شیوه انتخاب و تشکیل و حقوق اعضا و وظایف و دیگر مقررات مربوط به شوراهای خلقی محلی، به موجب قانون معین می‌گردد.

اصل ۱۳۱

قوه قضاییه مستقل است. رییس جمهور با کمک شورای عالی قضایی این استقلال را تضمین می‌نماید.

اصل ۱۳۲

ریاست شورای عالی قضایی را رییس جمهور بر عهده دارد. اختیارات، نحوه تشکیل و آیین دادرسی در این شورا را قانون معین خواهد کرد.

اصل ۱۳۳

۱- قضات مستقل هستند و در امر قضاوت تابع هیچ مرجعی به جز قانون نیستند. ۲- شرافت، وجدان و بی‌طرفی قضات ضامن حقوق و آزادیهای فردی خواهد بود.

اصل ۱۳۴

احکام قضایی، به نام خلق عرب در سوریه صادر می‌گردد.

اصل ۱۳۵

سازمان قضایی از حیث تشکیلات و اقسام محاکم و حدود صلاحیت آن‌ها، به موجب قانون تعیین خواهد شد.

اصل ۱۳۶

شرایط انتصاب، ارتقاء، انتقال، مجازات و عزل قضات به موجب قانون تعیین خواهد شد.

اصل ۱۳۷

دادستانی کل یک سازمان قضایی است که در راس آن وزیر دادگستری قرار دارد. قانون وظایف و اختیارات آن را تعیین خواهد کرد.

اصل ۱۳۸

دیوان دولت مس‌اولیت رسیدگی به تخلفات اداری را بر عهده دارد. قانون شرایط انتصاب، ترفیع، مجازات و عزل قضات دیوان مزبور را تعیین می‌کند.

اصل ۱۳۹

دادگاه عالی قانون اساسی از پنج عضو تشکیل می‌شود که یکی از آنان ریاست دادگاه را به عهده دارد. اعضای دادگاه مذکور به موجب فرمان رییس جمهور منصوب می‌شوند.

اصل ۱۴۰

عضویت همزمان در دادگاه قانون اساسی و در مجلس خلق یا تصدی وزارت ممنوع است. قانون، سایر فعالیت‌هایی را که با عضویت دادگاه مغایر است، تعیین خواهد کرد.

اصل ۱۴۱

دوره عضویت در دادگاه عالی قانون اساسی چهار سال و قابل تجدید می‌باشد.

اصل ۱۴۲

اعضای دادگاه عالی قانون اساسی را نمی‌توان برکنار نمود، مگر به موجب قانون.

اصل ۱۴۳

رئیس دادگاه عالی قانون اساسی و سایر اعضای آن قبل از تصدی مقام خود در برابر رئیس جمهور و با حضور رئیس مجلس خلق سوگند زیر را یاد می‌کنند:

به خداوند متعال سوگند یاد می‌کنم که قانون اساسی و سایر قوانین را محترم شمارم و وظایف خود را با امانت و صداقت انجام دهم.

اصل ۱۴۴

دادگاه عالی قانون اساسی به اتهامات مربوط به صحت انتخابات نمایندگان مجلس خلق رسیدگی و نتیجه را به مجلس گزارش می‌نماید.

اصل ۱۴۵

دادگاه عالی قانون اساسی در مورد انطباق قوانین عادی با قانون اساسی رسیدگی و به شرح زیر عمل خواهد کرد: ۱- چنانچه رئیس جمهور یا یک چهارم اعضای مجلس خلق، قانونی را قبل از اعلام و انتشار، مغایر با قانون اساسی تشخیص دهند و نسبت به آن اعتراض نمایند، اعلام و انتشار آن قانون تا اعلام نظر دادگاه ظرف ۱۵ روز از تاریخ ثبت اعتراض در دادگاه متوقف می‌گردد. اگر قانون فوریت داشته باشد، دادگاه عالی قانون اساسی ظرف مدت هفت روز اعلام نظر خواهد نمود. ۲- چنانچه یک چهارم اعضای مجلس خلق در مورد انطباق یک فرمان با قانون اساسی ظرف ۱۵ روز از شروع جلسات مجلس خلق اعتراض نمایند، دادگاه عالی قانون اساسی باید ظرف ۱۵ روز از تاریخ ثبت اعتراض در دادگاه درباره موضوع اعلام نظر کند. ۳- اگر دادگاه عالی قانون اساسی قانون و یا فرمانی را مغایر با قانون اساسی بداند، آن قسمت که مغایر با قانون اساسی است، ملغی الاثر بوده و این امر عطف به ماسبق می‌گردد.

اصل ۱۴۶

دادگاه عالی قانون اساسی نمی‌تواند درباره مشروعیت قوانینی که توسط رئیس جمهور به مردم ارجاع شده و به وسیله آنان در یک نظرخواهی عمومی تصویب گردیده رسیدگی کند.

اصل ۱۴۷

دادگاه عالی قانون اساسی به درخواست رئیس جمهور نظر خود را نسبت به مطابقت مقررات و لوایح قانونی با قانون اساسی اعلام خواهد نمود.

اصل ۱۴۸

آیین رسیدگی و نحوه تصمیم‌گیری درباره اموری که در صلاحیت دادگاه عالی قانون اساسی است و نیز شرایط عضویت در دادگاه، حقوق، مصونیت‌ها و امتیازات و مس‌اولویت‌های اعضای دادگاه به موجب قانون تعیین خواهد شد.

اصل ۱۴۹

۱- رییس جمهور یا یک سوم اعضای مجلس خلق، حق پیشنهاد اصلاح قانون اساسی را دارند. ۲- پیشنهاد اصلاح باید مشتمل بر متن اصلاحات پیشنهادی و علل و موجبات پیشنهاد مزبور باشد. ۳- مجلس خلق پس از دریافت پیشنهاد اصلاح قانون اساسی، فوراً کمیته ویژه‌ای برای بحثه و بررسی آن تشکیل خواهد داد. ۴- مجلس خلق، پیشنهاد اصلاح را مورد شور و مذاکره قرار می‌دهد و چنانچه با رای سه چهارم اعضا به تصویب برسد و رییس جمهور نیز موافقت نماید، اصلاحیه قطعی شده و در قانون اساسی اعمال می‌گردد.

اصل ۱۵۰

مقدمه این قانون اساسی جز جدایی ناپذیر آن محسوب می‌گردد.

اصل ۱۵۱

اصلاحی این قانون اساسی قبل از انقضای ۱۸ ماه از تاریخ لازم الاجرا شدن آن ممنوع است.

اصل ۱۵۲

پس از تشکیل دادگاه عالی قانون اساسی، رییس مجلس خلق از دادگاه مزبور تقاضای رسیدگی به صحت انتخابات نمایندگان را می‌نماید و هیات عمومی دادگاه نتیجه تحقیق و رسیدگی را به رییس مجلس گزارش می‌کند.

اصل ۱۵۳

قوانین و مقررات پیش از تصویب این قانون اساسی تا زمانی که اصلاح آن به موجب احکام قانون اساسی صورت نگرفته است، نافذ و معتبر می‌باشد.

اصل ۱۵۴

دوره ریاست جمهوری فعلی ۷ سال میلادی از تاریخ انتخاب وی به ریاست جمهوری عربی سوریه است.

اصل ۱۵۵

انتخابات نخستین دوره مجلس بر طبق مقررات این قانون اساسی ظرف نود روز از تاریخ اعلام تصویب آن از طریق همه پرسی صورت می‌گیرد.

اصل ۱۵۶

این قانون اساسی به وسیله رییس جمهور از طریق روزنامه رسمی منتشر می‌شود و از تاریخ تصویب آن در همه پرسی، لازم الاجرا می‌گردد.